

Bijlage: Informatie over 1001ha

Initiatief 1001ha

Het initiatief is ontstaan uit een vraag vanuit agrariërs. Melkveehouders die de behoefte hebben om met kruidenrijk grasland te experimenteren op hun eigen bedrijf, maar het prijsverschil met “gewone” monocultuur graszaad als een drempel zien. Akkerbouwers/bollentelers die willen experimenteren met duurzamere groenbemesterteelten, maar het prijsverschil met meer gangbare groenbemesters als drempel zien.

Doel van het initiatief

Het doel van het initiatief is om boeren te helpen hun milieu- en klimaatimpact te verlagen, uitspoeling te verminderen en biodiversiteit te verhogen. Dit initiatief zorgt ervoor dat:

- Agrariërs gemakkelijker kunnen experimenteren met kruidenrijk grasland;
- Agrariërs gemakkelijker voor (nog) duurdere biodiverse(re) groenbemesterteelten met vlinderbloemigen kunnen kiezen, wat nog beter is voor bodem en biodiversiteit;
- Er minder kunstmest nodig is.
- Gewasbestrijdingsmiddelen minder noodzakelijk zijn;
- Het waterbergende vermogen van percelen verbeterd wordt, wat tevens zorgt voor betere droogteresistentie;
- De bodemstructuur wordt verbeterd;
- En er meer voedsel voor insecten en vogels is;
- Agrariërs kunnen meer ervaring opdoen met natuurinclusievere bedrijfsvoering: minder input en zelfde output, meer biodiversiteit;
- Er een begeleidingstraject voor boeren is in de vorm van webinars of workshops, de exacte vorm is wel afhankelijk van de zaadleverancier;
- Er meer maatschappelijke waardering is voor de boer.

Lokale factoren die een rol spelen

Voor kruidenrijk grasland zijn er een aantal lokale factoren om rekening mee te houden:

- Landelijk kan de kunstmestbesparing bij kruidenrijk grasland oplopen tot 500 kg per hectare. In Teylingen is dit in veel gevallen lager vanwege het hoge stikstof leverende vermogen van de grond. Hierdoor wordt niet alle kunstmestruimte opgemaakt;
- In Teylingen hebben we veel oude (soms eeuwenoude) blijvende graslanden, waarvan deels met beschermde status. Van nature zijn hier al kruiden aanwezig;
- Veel percelen met een PH-waarde van rond de 5 à 5,5. Dit is te laag voor kruiden en klavers om stand te kunnen houden.

Andere factoren

- Het is wel belangrijk om te beseffen dat kruidenrijke grasmengsels niet zorgen voor weilanden die jaarrond vol staan met bloeiende planten, want dat hangt af van de soorten in het mengsel en het graas- en maaibeheer van de agrariër. Daarbij zijn veel kruiden groene kruiden of bloeien slechts een korte periode;
- Niet iedere bedrijfsvoering is hetzelfde en het toepassen van kruidenrijk grasland of andere groenbemesters is niet overal mogelijk. Benadrukken van het vrijwillige karakter van de actie draagt bij aan het draagvlak onder agrariërs;
- De meeste agrariërs staan wel open voor verduurzaming, mits het past in de bedrijfsvoering en aansluit bij het verdienmodel.

Resultaten met kruidenrijk grasland

Door heel Nederland experimenteerden in 2021, 2022, 2023 en 2024 1.800 melkveehouders succesvol met kruidenrijk grasland. In de enquête onder deelnemers na de eerste 3 jaar gaf 97% aan dat de melkproductie gelijk bleef of steeg. Zie <https://1001ha.nl/wp-content/uploads/1001ha-Evaluatieverslag-1.pdf>.

Bovendien gebruikten ze nu nauwelijks kunstmest en daarmee bespaarden ze kosten en zorgden ze gezamenlijk voor 3 miljoen kilo minder CO2 uitstoot per jaar. Ook zagen 77% van de melkveehouders meer insecten op hun kruidenrijke weilanden. 74% wilde na het experiment dan ook meer kruidenrijk grasland. De actie voor groenbemesters bevindt zich momenteel nog in de opstartfase.

Hoe werkt de regelen 1001ha?

Deelnemers van de 1001ha-actie wordt de volgende korting verstrekt:

- Bij kruidenrijk grasland: tot €150,- p/ha voor inzaai, tot €75,- p/ha voor doorzaai en tot €150,- p/ha voor extensievere mengsels. Exacte prijzen zijn afhankelijk van het type mengsel dat de aanvrager kiest;
- Bij kruidenrijk grasland kunnen aanvragers 3 tot 6 hectare aanvragen, afhankelijk van de donerende organisatie. Als gem. Teylingen besluit te doneren kunnen aanvragers in deze gemeente tot 6 hectare aanvragen;
- Bij groenbemesters: €70,- tot €85,- p/ha afhankelijk van het type mengsel;
- Bij groenbemesters kunnen aanvragers tot 5 hectare aanvragen.
- Gelet op de positieve resultaten wordt doorgegaan met het initiatief 1001Ha. Een toenemend aantal gemeenten neemt deel, per december 2024 al 50.

Steun lokale afdeling LTO Nederland

Het bovenstaande wordt gesteund door de afdeling Bollenstreek van de LTO. Zie de steunbrief bij de ingekomen stukken van commissie DEB dd. 19 februari.